

Europaudvalget EU-konsulenten

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 8. oktober 2003

Genoptrykt: 12. august 2008 (klassifikationen intern ophævet – noten er nu offentlig)

Ny dom fra EF-domstolen om retten til opholds-tilladelse for udenlandske ægtefæller

EF-domstolen har den 23. september 2003 afsagt en dom¹, der på ny fastslår, at nationale regler om opholdsret må vige for EU-rettens regler om fri bevægelighed. Reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed hører under det overstatslige samarbejde (Søjle I) og udgør i væsentligt omfang grundlaget for det økonomiske samarbejde mellem EU-landene. Der er således ikke tale om regler, der udspringer af EU-samarbejdet på det immigrations- og asylretlige område og som er omfattet af det danske forbehold, selv om reglerne om fri bevægelighed i praksis i enkelte tilfælde kan "overlappe" dette område.

EF-domstolens dom fortsætter den praksis, som EF-domstolen har etableret ved Carpenter- og Singh-dommene². Denne praksis har givet anledning til en række § 20-spørgsmål³.

Som noget nyt tilføjer EF-domstolen i Akrich-dommen, at EU-borgernes *motiver* for at flytte fra et land til et andet er uden betydning.

EF-domstolen tilkendegiver yderligere, at nationale immigrationsmyndigheder skal inddrage den Europæiske Menneskerettighedskonventions regler om *retten til et familieliv* i sine overvejelser, når myndighederne træffer beslutning om opholdstilladelse.

Sagen har været omtalt i pressen jf. vedlagte **bilag**.

¹ C-109/01 af 23. september 2003

² Dommene C-370/90 & C-60/00 - Se nærmere herom i EU-note E-17 af 24. juli 2002. Se

³ Se eksempelvis regeringens besvarelse af 19. august 2003 på spørgsmål nr. S4094 af 31. juli 2003 stillet af Peter Skaarup (DF), regeringens besvarelse af 19. februar 2003 på spørgsmål S 1770 stillet af Morten Østergaard (RV) samt regeringens svar af 23/10 2003 på spørgsmål nr. S138 stillet af Kamal Qureshi (SF).

I den konkrete sag var der tale om en marokkansk statsborger, Hr. Akrich, der opholdt sig **ulovligt** i England. Han blev i 1996 gift med den engelske statsborger fru Akrich, mens han fortsat op holdt sig ulovligt i England. I august 1997 blev Hr. Akrich udvist af England og efter eget ønske sendt til Irland, hvor fru Akrich samtidig havde fået arbejde. Fru Akrich arbejdede i Irland i perioden august 1997 til juli 1998.

Hr. Akrich ansøgte i starten af 1998 de engelske myndigheder om opholdstilladelse, idet han henviste til Singh-dommen fra 1992, der fastslår, at der **skal** gives opholdstilladelse til en ægtefælle til en EU-statsborger, der rejser tilbage til sit oprindelsesland, for der at udøve sine rettigheder i henhold til de EU-retlige regler om fri bevægelighed.

Det bemærkes i den forbindelse, at Domstolen i sin retspraksis lægger vægt på, at **en arbejdstager kunne tænkes at ville opgive at gøre brug af retten til fri bevægelighed**, såfremt arbejdstageren ikke havde mulighed for at tage sin ægtefælle og børn med tilbage til sit hjemland, når hans ophold i et andet EU-land er slut. Med andre ord tilsiger hensynet til den fri bevægelighed for arbejdskraften - der er et af de grundlæggende principper i EF-samarbejdet - at en arbejdstager kan tage sin ægtefælle, uanset nationalitet, med sig.

De britiske myndigheder nægtede imidlertid at give opholdstilladelsen og henviste i den forbindelse til, at ægteparret netop var taget til Irland for helt bevidst at omgå de engelske regler. Dette havde ægteparret selv tilkendegivet i forbindelse med deres ansøgning på den britiske ambassade i Irland. Dette fremgår eksplicit af dommen :

(præmis 36)

”Det er desuden fremgået af denne samtale, at Hacene og Halina Akrich ansøgte om indrejsegodkendelse på grundlag af Singh-dommen. Halina Akrich angav således som svar på et spørgsmål, at hun og hendes ægtefælle havde til hensigt at vende tilbage til Det Forenede Kongerige, idet de havde »hørt om EU-rettigheder, hvorefter man efter et ophold på seks måneder kunne vende tilbage til Det Forenede Kongerige«. Som kilde til denne information angav hun »advokater og andre i samme stilling«.

På den baggrund var det derfor Englands opfattelse, at Hr. og Fru Akrichs flytning til Irland ikke var andet end **en midlertidig udrejse, der med overlæg var tilrettelagt for at tilvejebringe en ret til ophold for Hr. Akrich ved hans tilbagerejse til Det Forenede Kongerige**. England mente derfor, at Fru Akrich ikke **reelt** havde udøvet rettigheder i henhold til EF-traktaten som arbejdstager i en anden medlemsstat.

Sagen blev herefter indbragt for EF-domstolen ved et såkaldt præjudicielt spørgsmål⁴ fra den nationale ret – i sagen den engelske ” Immigration Appeal Tribunal”.

Domstolens afgørelse:

1. EF-domstolen benytter lejligheden til at fastholde sin praksis på området og fastslår samtidigt, at ægteparrets *motiver* til at flytte fra et land til et andet **ikke er afgørende** for om det pågældende ægtepar kan nyde godt af EU-reglerne om fri bevægelighed.
2. Det er dog en forudsætning, at den pågældende 3.landsstatsborger har **lovligt ophold** i det land, som ægteparret flytter fra (i sagen Irland) .
3. Der er yderligere en betingelse, at der **ikke er tale om et pro-forma ægteskab**.

Med andre ord vil en dansk statsborger, der gifter sig med en statsborger fra et 3.land ikke være omfattet af udlændingelovens tilknytningskrav eller af den danske aldersregel på 24 år, når blot vedkommende sørger for at udøve en reel økonomisk aktivitet i et andet EU-land i en begrænset periode. Den danske statsborger vil herefter, når vedkommende vender tilbage til Danmark, have krav på at hans eller hendes ægtefælle får opholdstilladelse i Danmark. Og det altså selv om opholdet i et andet EU-land udelukkende havde som formål at kunne påberåbe sig EU-reglerne ved tilbagekomsten til Danmark.

--o0o--

⁴ Jf. TEF art 234.

For så vidt angår betingelsen om **lovligt ophold** i det land, som ægteparret flytter fra (i sagen Irland) kommer EF-domstolen dog til slut i dommen med en ekstra bemærkning⁵: EF-Domstolen siger her lidt kryptisk, at **selv om 3.landsstatsborgeren ikke har lovlig opholdstilladelse i noget EU-land**, og såfremt den pågældende er gift med en EU-statsborger, skal den nationale myndighed - ved behandlingen af ansøgningen om indrejse og ophold fra 3.landsstatsborgeren - tage **hensyn til retten til respekt for familielivet** som omhandlet i den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 8. Også her er det dog en forudsætning, at der er om et **reelt ægteskab**.

Det er uklart, hvad der nærmere ligger i denne formulering, men **måske** kan den tolkes i retning af, at det ikke i alle tilfælde er nødvendigt, at 3.landsstatsborgeren har **lovligt ophold** i det land, som ægteparret flytter fra (i sagen Irland).

Med venlig hilsen

Christian Dubois

⁵ "Når en statsborger i en første medlemsstat, der er gift med en tredjelandstatsborger, som han lever sammen med i en anden medlemsstat, vender tilbage til den medlemsstat, hvori han er statsborger, for dér at udøve lønnet beskæftigelse, og ægtefællen ikke nyder de rettigheder, der er fastsat i artikel 10 i forordning nr. 1612/68, idet ægtefællen ikke lovligt har opholdt sig på en medlemsstats område, skal den første medlemsstats kompetente myndigheder ved behandlingen af ægtefællens ansøgning om indrejse og ophold på deres område dog tage hensyn til retten til respekt for familielivet som omhandlet i artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der blev undertegnet i Rom den 4. november 1950, når der er tale om et reelt ægteskab. "